

Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Θυμάτων βίας Δήμου Καλαμάτας

Εγχειρίδιο

Ανίχνευσης και Διαχείρισης Κακοποίησης σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας από τους Επαγγελματίες του ΕΣΥ

2023

Το παρόν εγχειρίδιο δημιουργήθηκε για τις ανάγκες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και των διακρίσεων από το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Καλαμάτας με ομάδα στόχο τους Επαγγελματίες Υγείας του Νομού Μεσσηνίας και στη βάση μίας αγωγής συνεργασίας με την Κοινωνική Υπηρεσία του Γενικού Νοσοκομείου Καλαμάτας.

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Καλαμάτας είναι μέρος του Πανελληνίου Δικτύου Δομών της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Δημογραφικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Λειτουργεί στο Δήμο Καλαμάτας από τον Αύγουστο του 2013

στα πλαίσια υλοποίησης της Πράξης «Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Καλαμάτας» του Ε.Π. «Πελοπόννησος 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Επιμέλεια:

Κατσίποδα Βασιλική- Σοφία (Κοινωνική Ανθρωπολόγος)

Στρατάκου Μαρία (Κοινωνική Λειτουργός)

Μιχαλοπούλου Δήμητρα (Ψυχολόγος)

**ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

Καλαμάτα, 2023

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Σκοπός	3
Ορισμός	4
Βασικές Αρχές	4
I. ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ / ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ (screening).....	4
Α. Ποιοί /ες.....	5
Β. Πότε	5
Γ. Πώς.....	5
II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	6
Δείκτες κλιμάκωσης κινδύνου.....	7
Οξύ Περιστατικό.....	8
Χρήσιμες Ερωτήσεις.....	9
Α. Διευρυμένη Αξιολόγηση.....	9
1. Αξιολόγηση της γενικής άποψης των ασθενών για την παρούσα κατάσταση.....	9
2. Βαθμός ελέγχου του κακοποιητή/των στην ασθενή.....	9
3. Επιδράσεις στην Υγεία.....	9
4. Επιπτώσεις της κακοποίησης στα παιδιά.....	10
5. Αξιολόγηση αυτοκτονικού ρίσκου.....	10
III. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ.....	10
Α. Αντιμετωπίστε τυχόν ιατρικούς τραυματισμούς.....	10
Β. Παροχή Πληροφοριών για την Ενδοοικογενειακή Βία. Συμπεριλάβετε τα ακόλουθα.....	10
Γ. Αστυνομική Παρέμβαση.....	11
IV ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ.....	11
Παράρτημα.....	13

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΒΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βία κατά των γυναικών είναι μεγάλος κίνδυνος για τη δημόσια υγεία και σημαντική αιτία θανάτου και αναπηρίας για τις γυναίκες 16-44 ετών. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, αποτελεί τόσο σοβαρή αιτία θανάτου και ανικανότητας μεταξύ των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας, όσο ο καρκίνος. Πρόκειται για ένα φαινόμενο κοινωνικής παθογένειας με επιδημικές διαστάσεις. Η πιο συχνή μορφή βίας προέρχεται από τον ερωτικό σύντροφο / σύζυγο (ενδοσυντροφική/ενδοοικογενειακή βία). Μία στις τρεις γυναίκες κάποια στιγμή στη ζωή της θα ξυλοκοπηθεί, θα βιασθεί ή με κάποιο άλλο τρόπο θα κακοποιηθεί από το σύντροφό της. Οι μισές από τις γυναικοκτονίες πραγματοποιούνται από νυν ή πρώην σύντροφο/σύζυγο, ενώ μία στις πέντε γυναίκες κάποια στιγμή στη ζωή της θα πέσει θύμα βιασμού ή απόπειρας βιασμού. Το 40-50% των γυναικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναφέρει κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, ενώ το 55%-95% των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας δεν καταγγέλλουν το πρόβλημα.

Σε συνάφεια των σωματικών και ψυχολογικών θεμάτων που άπτονται της ενδοοικογενειακής/ενδοσυντροφικής βίας, έχει φανεί ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε αυτό το περιβάλλον κινδυνεύουν να συνεχίσουν αυτόν τον **φαύλο κύκλο της βίας** (ενδοοικογενειακής ή μη). Η εξάρτηση από το αλκοόλ και τα ναρκωτικά αυξάνεται επίσης ανάμεσα τόσο στα θύματα της βίας, όσο και για τα παιδιά που εμπλέκονται στις περιπτώσεις αυτές.

Η ενδοοικογενειακή βία είναι παρούσα σε κάθε τομέα της κοινωνίας, σε κάθε εθνικότητα-φυλή, σε ετερόφυλες ή ομόφυλες σχέσεις. Όλα αυτά τα στοιχεία χρήζουν από πλευράς μας αναγνώρισης του φαινομένου, καθώς και παρέμβασης, τόσο σε εξατομικευμένο επίπεδο, όσο και συλλογικά. Η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση, η κινητοποίηση, η άρση των προκαταλήψεων, η διασύνδεση, η συνεργασία και η διεπιστημονικότητα, αποτελούν όπλα ενάντια στους κοινωνικούς μηχανισμούς της αποσιώπησης και της επιτρεπτικότητας, που εντείνουν το φαινόμενο και επιφέρουν δυσλειτουργία στο Σύστημα, με αποτέλεσμα την επαναθυματοποίηση του θύματος έμφυλης βίας (δευτερογενής κακοποίηση).

Σκοπός :

Οι επαγγελματίες υγείας είναι πολύ συχνά οι πρώτοι και ίσως οι μοναδικοί που έρχονται σε επαφή με άτομα που έχουν υποστεί κακοποίηση. Έχουμε μια μοναδική ευθύνη και ευκαιρία να παρέμβουμε. Παραδοσιακά, οι επαγγελματίες υγείας δεν έχουν εκπαιδευτεί σε μια τέτοιου είδους εξειδικευμένη παρέμβαση που αφορά στην άμεση ανταπόκριση και στην αντιμετώπιση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, η οποία επηρεάζει τις συνθήκες ζωής της ασθενούς. Ο σκοπός του εγχειριδίου αυτού είναι να διευκολύνει τον Επαγγελματία Υγείας και να τον βοηθήσει, παρέχοντας τα

κατάλληλα εργαλεία για την **αναγνώριση**, καθώς και τη **διαχείριση/αντιμετώπιση** των περιπτώσεων αυτών, διασφαλίζοντας παράλληλα την αντιμετώπιση του φαινομένου συνολικά, μέσα από την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε γυναίκες θύματα βίας.

Τέλος, να επισημανθεί η ύπαρξη βίας και προς τους άνδρες ή σε ζευγάρια ομοφυλοφιλικών σχέσεων. Καθώς όμως η μεγάλη πλειονότητα του φαινομένου αφορά και πλήττει στη συντριπτική πλειοψηφία του τις γυναίκες, θα αναφερόμαστε σε αυτές.

Ορισμός :

Η ενδοοικογενειακή/ενδοσυντροφική βία είναι ένα μοτίβο επιθετικών και εξαναγκαστικών συμπεριφορών, το οποίο περιλαμβάνει άσκηση σωματικής/σεξουαλικής/ψυχολογικής/λεκτικής και οικονομικής βίας, όπου ενήλικοι/ες αλλά και έφηβοι/ες το χρησιμοποιούν **με σκοπό να ελέγξουν** τους/τις συντρόφους τους.

Βασικές Αρχές

1. Διαχείριση ασθενών με αξιοπρέπεια, σεβασμό, συμπόνια και ευαισθησία, αναφορικά με ηλικία / πολιτισμική κουλτούρα / εθνικότητα / σεξουαλικό προσανατολισμό, καθώς αναγνωρίζεται ότι η ενδοοικογενειακή / ενδοσυντροφική βία είναι απαράδεκτη σε κάθε σχέση.
2. Αναγνώριση ότι η διαδικασία αποδέσμευσης από την κακοποιητική σχέση είναι μακροχρόνια, σταδιακή και δύσκολη.
3. Προσπάθεια ένταξης των θυμάτων με μακροπρόθεσμη προοπτική στο σύστημα υγείας, έτσι ώστε να υποστηριχθούν στη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, αλλά και να επιτευχθεί μεγαλύτερη ασφάλεια και έλεγχος της ζωής τους.
4. Προτεραιοποίηση της ασφάλειας των θυμάτων και των παιδιών τους, εάν υπάρχουν.

I. ANIXNEYΣH / ANAΓNΩPIΣH (screening)

Η πρόωμη αναγνώριση και παρέμβαση μπορεί να μειώσει σημαντικά τη νοσηρότητα και τη θνησιμότητα που προκύπτει ως αποτέλεσμα ενδοοικογενειακής/ενδοσυντροφικής βίας. Μια γυναίκα μπορεί αρχικά να μην αναγνωρίζει τον εαυτό της ως θύμα, είτε από άρνηση, είτε από έλλειψη κατάλληλης ενημέρωσης. Για το λόγο αυτό οι επαγγελματίες υγείας καλό θα είναι να κάνουν ερωτήσεις «ρουτίνας» για την έμφυλη βία.

A. Ποιοι/ες

- Κάθε ασθενής που παρουσιάζει ευρήματα όπου υποδεικνύουν κατάχρηση/κακοποίηση :

όπως τραυματισμό με ασυνεπή αιτιολόγηση, τραυματισμούς κατά την εγκυμοσύνη, ασαφή ψυχοσωματικά συμπτώματα, επιμονή συντρόφου να είναι παρών κατά την εξέταση της ασθενούς, χρήση αλκοόλ/ναρκωτικών, σύνδρομο χρόνιου πόνου, ιστορικό ύπαρξης τραύματος, καθυστέρηση μεταξύ διεξαγωγής τραύματος και αναζήτησης βοήθειας, διατροφικές διαταραχές, καθώς και παρουσία έντονου ψυχολογικού στρες (αυτοκτονικές τάσεις ή/και απόπειρα/ες, κατάθλιψη, άγχος και διαταραχές ύπνου).

B. Πότε

- Κατά τη διάρκεια υγειονομικού ελέγχου (γυναικολογικός έλεγχος, προγεννητικός έλεγχος, check up, παθολογικός έλεγχος, κλπ), είτε ρουτίνας είτε εκτάκτως.
- Κατά τη διάρκεια εγκυμοσύνης ή λοχείας (η κακοποίηση συχνά ξεκινά κατά την εγκυμοσύνη ή λαμβάνει χώρα και τότε).
- Σε παιδιατρική εισαγωγή (όπου ο γονιός συνοδεύει το παιδί του).
- Όταν υπάρχουν σημάδια κακοποίησης.

Γ. Πώς

- Ανίχνευση σε ασφαλές περιβάλλον. Απομάκρυνση του συνοδού της ασθενούς. Ερώτηση στην ασθενή με βάση τις αρχές της ιδιωτικότητας. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, είναι προτιμότερο να αναβληθεί η διαδικασία ανίχνευσης σε άλλο χρόνο (επόμενη επίσκεψη).
- Χρήση λόγου με χαρακτήρα μη απειλητικό και μη επικριτικό, όπως :

«Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας είναι τόσο κοινό που ρωτώ όλες τις ασθενείς για ύπαρξη βίας στο σπίτι».

- Χρήση ερωτήσεων οι οποίες είναι ευθείς, συγκεκριμένες και ευκολονόητες : *«Αισθάνεστε ασφαλής μέσα στη σχέση/γάμο σας;», «έχετε εσείς ποτέ ή τα παιδιά σας βιώσει κακοποίηση (σωματική/σεξουαλική/ψυχολογική) από τον σύζυγο/σύντροφό σας;», «Υπήρξε κάποιος πρώην σύντροφός σας, ο οποίος σας έκανε να αισθάνεστε ότι απειλήστε;».*

- Συζήτηση για την ύπαρξη απορρήτου αναφορικά με τις παραπάνω ερωτήσεις και την άρση του σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως : υψηλή επικινδυνότητα για τη σωματική ακεραιότητα και παιδική κακοποίηση.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΟΤΙ Η ΑΣΘΕΝΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΗ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ. ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΙΣΧΥΡΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΜΕΝΟΥΜΕ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΝΑ ΦΥΓΕΙ Η΄ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΔΡΑΣΗ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΗ ΤΗΣ.

II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- ✚ Καταγράψτε ότι έγινε έλεγχος (αρχείο)
- ✚ Καταγράψτε τυχόν προσπάθειες να ενημερώσετε την ασθενή για θέματα βίας
- ✚ Καταγράψτε τυχόν ανησυχίες
- ✚ Επιδιώξτε παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα
- ✚ Υποστηρίξτε την ασθενή με δηλώσεις, όπως...
- ✓ **Κανείς δεν αξίζει να κακοποιείται.**
- ✓ **Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για την ενδοοικογενειακή βία.**
- ✓ **Η βία δεν είναι δικό σας λάθος, αυτό είναι ευθύνη του θύτη.**
- ✓ **Δεν είστε μόνη, υπάρχουν άτομα με τα οποία μπορείτε να μιλήσετε για υποστήριξη.**
- ✓ **Πρέπει να είναι πολύ δύσκολο για εσάς να βγείτε από αυτήν την κατάσταση. Είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε όταν είστε έτοιμη. Να είστε υποστηρικτικοί/ες στην ασθενή.**
- ✓ **Υπάρχει εξειδικευμένη Υπηρεσία (Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Καλαμάτας) στην πόλη, που παρέχει δωρεάν στήριξη σε γυναίκες που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα.**
- ✚ Εξηγήστε στην ασθενή ότι η καταγραφή προηγούμενων και μελλοντικών περιστατικών, είτε στο Νοσοκομείο, είτε στην Αστυνομία, μπορεί να την ωφελήσει σε περίπτωση που θελήσει να κινηθεί νομικά στο μέλλον.
- ✚ Ενημερώστε την ότι έχει δικαίωμα να ζητήσει αντίγραφο της ιατρικής γνωμάτευσης.

- ✚ Αξιολογήστε κάθε άμεσο κίνδυνο για την ασθενή πριν φύγει από το ιατρείο.

Δείκτες κλιμάκωσης κινδύνου:

- ❖ **Αύξηση της συχνότητας ή της σοβαρότητας των επιθέσεων.**
- ❖ **Αύξηση νέων απειλών για ανθρωποκτονία ή αυτοκτονία.**
- ❖ **Απειλές για τα παιδιά.**
- ❖ **Πυροβόλο όπλο ή φονικό όπλο στο σπίτι.**

Ρωτήστε την ανοιχτά «Θα είστε ασφαλής αν επιστρέψετε σπίτι;»

- ✚ Δώστε στην ασθενή αριθμούς τηλεφώνων και πληροφορίες με γνώμονα την ασφάλεια, την προστασία και την κινητοποίησή της :

100 Αστυνομία

15900 Γραμμή 24ωρη SOS για γυναίκες θύματα βίας

**2721099212 & 2721099225 Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών
Θυμάτων Βίας Δήμου Καλαμάτας**

197 ΕΚΚΑ-Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης

womensos.gr

**GBV Pocket Guide - Εφαρμογή για smartphones : Οδηγός
Τσέπης για την Έμφυλη Βία**

- ✚ Εάν ο χρόνος είναι περιορισμένος λόγω του υψηλού φόρτου εργασίας, βοηθήστε την να κλείσει ένα μελλοντικό ραντεβού με την Κοινωνική Υπηρεσία του Νοσοκομείου, για να συζητήσει και να τεκμηριώσει αυτά τα θέματα με τους επαγγελματίες ψυχοκοινωνικής στήριξης.

Οξύ Περιστατικό

Το ιστορικό και η φυσική εξέταση θα πρέπει να καταγράφονται στο «**Έντυπο Αξιολόγησης και Παρέμβασης στην Ενδοοικογενειακή Βία**», βλ. Παράρτημα.

1. Σε κάθε περίπτωση κακοποίησης είναι απαραίτητο να ειδοποιείται η Κοινωνική Υπηρεσία του Νοσοκομείου και η Αστυνομία (η κατάθεση του θύματος μπορεί να δοθεί και στον χώρο του Νοσοκομείου σε αξιωματικό, δεν είναι απαραίτητο το θύμα να μεταβεί στο Αστυνομικό Τμήμα).
2. Εξηγήστε στην ασθενή τις ανησυχίες σας σε σχέση με την σωματική της ακεραιότητα και την ασφάλεια αυτής και των παιδιών της, εφόσον υπάρχουν.
3. Τονίστε τη δυνατότητα να υποβάλλει μήνυση για ενδοοικογενειακή βία, χωρίς να πληρώσει παράβολο, αλλά και το αυτεπάγγελτο της δίωξης (αυτόφωρο).
4. Σε περίπτωση που φοβάται να προχωρήσει σε ενέργειες λόγω πιθανής έξαρσης της βίας, αλλά και παραμονής στην ίδια οικία με τον δράστη, ενημερώστε την για το Συμβουλευτικό Κέντρο και τη δυνατότητα παραπομπής της σε Ξενώνα Κακοποιημένων Γυναικών.
5. Τονίστε τη σημασία της καταγραφής/καταχώρησης του παρόντος και του παρελθόντος τραυματισμού προς όφελός της, σε περίπτωση μελλοντικής νομικής διαδικασίας.
6. Λάβετε προφορική συμφωνία εξέτασης.
7. Γραπτή συγκατάθεση για λήψη φωτογραφιών θα μπορούσε επίσης να λαμβάνεται.
8. Χρησιμοποιήστε τις ακριβείς λέξεις της ασθενούς και τις περιγραφές των γεγονότων, όποτε είναι δυνατόν.
9. Καταγράψτε «ακριβείς εκφράσεις» και χρησιμοποιήστε περιγραφικούς όρους σε σχέση με συναισθήματα και εμφάνιση.
10. Καταγράψτε σημαντικό ή σχετικό ιστορικό παρελθόντος και ιατρικά προβλήματα.
11. Συμπεριλάβετε παρελθοντικές νοσηλείες και χειρουργικές επεμβάσεις, που προκύπτουν από βία.
12. Έχει κληθεί η αστυνομία στο παρελθόν; Στο παρόν κλήθηκε;
13. Χρειάστηκε να αναζητήσει ασφαλές καταφύγιο (έχει φιλοξενηθεί στο παρελθόν σε Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων γυναικών);
14. Κατά τη διάρκεια της φυσικής εξέτασης, εξετάστε τυχόν ουλές (παλιές και νέες) με καταγραφή της εξήγησης της ασθενούς για καθεμία από αυτές

(κλωτσιές, χτυπήματα με αιχμηρό αντικείμενο κ.λπ.). Καταγράψτε ουλές, πληγές και μώλωπες, χρησιμοποιώντας τον χάρτη σώματος (βλ. Παράρτημα) και συμπεριλάβετε φωτογραφίες, όταν αυτό είναι εφικτό.

15. Αξιολογήστε κάθε άμεσο κίνδυνο για την ασθενή πριν φύγει (βλ. δείκτες κλιμάκωσης κινδύνου).

Χρήσιμες ερωτήσεις:

- Έχετε κάποιο ασφαλές μέρος να πάτε;
- Τι είδους βοήθεια θα θέλατε;
- Υπάρχουν αλλαγές που θα θέλατε να κάνετε στη ζωή σας;
- Ποια βήματα ή ενέργειες είστε έτοιμη να κάνετε προς αυτόν τον στόχο;
- Έχετε σκέψεις αυτοκτονίας;

Δ. Η Διευρυμένη Αξιολόγηση μπορεί να εφαρμοστεί σε επισκέψεις παρακολούθησης ή στη συνεργασία με ειδικούς Ψυχική Υγείας :

1. Αξιολόγηση της γενικής άποψης των ασθενών για την παρούσα κατάσταση.

- Πώς σας έχει επηρεάσει η κακοποίηση (σε ατομικό και σε διαπροσωπικό επίπεδο);
- Τι κάνετε για να αντιμετωπίσετε την κακοποίηση; Έχει αποτέλεσμα;
- Με ποιο τρόπο πιστεύετε θα βοηθήσετε τον εαυτό σας και τα παιδιά σας;

2. Βαθμός ελέγχου του κακοποιητή/των στην ασθενή.

- Προσπάθησε ποτέ ο σύντροφος/σύζυγος σας να σας ελέγξει μέσω απειλών προς εσάς, την οικογένειά σας ή τα κατοικίδια ζώα σας;
- Προσπαθεί ο σύντροφός/σύζυγός σας να περιορίσει την ελευθερία σας, να βλέπετε φίλους ή την οικογένειά σας;
- Έχετε δικά σας χρήματα ή οικονομική υποστήριξη;
- Αισθάνεστε ότι περπατάτε πάνω σε κινούμενη άμμο σε ό,τι αφορά στον σύντροφο/σύζυγό σας;
- Αισθάνεστε ότι σας ελέγχει ή σας απομονώνει;

3. Επιδράσεις στην Υγεία.

- Κατάχρηση αλκοόλ ή ναρκωτικών;
- Διατροφικές διαταραχές;
- Σύνδρομο χρόνιου πόνου;

- Ψυχολογική δυσφορία (αυτοκτονία, κατάθλιψη, άγχος ή διαταραχές ύπνου);
- Ψυχοσωματικά σύνδρομα;

4. Επιπτώσεις της κακοποίησης στα παιδιά:

- Υπάρχουν στα παιδιά σημάδια σωματικών τραυματισμών, σεξουαλικής κακοποίησης που θα μπορούσαν να σχετίζονται με κακοποίηση από τον θύτη; (Διατροφικές διαταραχές, άσχημα όνειρα, σωματικά παράπονα, σχολικά προβλήματα, κατάθλιψη, σκέψεις αυτοκτονίας, προβλήματα συμπεριφοράς).
- Είναι μάρτυρες της κακοποίησης της μητέρας τους;

5. Αξιολόγηση αυτοκτονικού ρίσκου

- Έχετε κάνει ποτέ απόπειρα αυτοκτονίας στο παρελθόν;
- Έχετε σκέψεις αυτοκτονίας τώρα; Έχετε κάποιο σχέδιο;
- Έχετε σκεφτεί να βλάψετε ή να σκοτώσετε τον σύντροφό σας;

III. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

A. Αντιμετωπίστε τυχόν ιατρικούς τραυματισμούς.

Μην πείτε στη γυναίκα ότι πρέπει να φύγει από τη σχέση. Η απόφαση να φύγει πρέπει να είναι δική της. Η αποχώρηση μπορεί να είναι πιο επικίνδυνη τη δεδομένη στιγμή για τη γυναίκα. **Οι περισσότερες γυναίκες δολοφονούνται σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν προσπαθούν να φύγουν ή προσπάθησαν να τερματίσουν τη σχέση.** Πρέπει να υπάρχει ένα προσεκτικά μελετημένο σχέδιο ασφαλείας. Παραπέμψτε τη στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών του Δήμου για αυτό το σκοπό.

B. Παροχή Πληροφοριών για την Ενδοοικογενειακή Βία. Συμπεριλάβετε τα ακόλουθα:

- Η ενδοοικογενειακή βία εμφανίζεται συχνά στην κοινωνία μας και επηρεάζει όλες τις φυλές, τις θρησκείες, τις τάξεις και τις εθνότητες.
- Με την πάροδο του χρόνου η βία αυξάνεται σε σοβαρότητα και συχνότητα και συνεχίζεται.
- Η βία στο σπίτι μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες, καταστροφικές επιπτώσεις στα παιδιά, σωματικά και ψυχολογικά, αν πληγώθηκαν ή ήταν μάρτυρες της κακοποίησης.
- Η ενδοοικογενειακή βία είναι έγκλημα και διώκεται αυτεπάγγελτα από το Νόμο.

- Υπάρχουν εναλλακτικές – ζήτησε βοήθεια και πρόσβαση σε εξειδικευμένες πληροφορίες.

Γ. Αστυνομική Παρέμβαση

- Ενημερώστε το θύμα ότι σε περίπτωση που επιλέξει να κινηθεί νομικά στο μέλλον, οι αναφορές στην Αστυνομία μπορεί να βοηθήσουν στην περίπτωσή της.
- Μείνετε στο δωμάτιο με την ασθενή κατά τη διάρκεια της συνέντευξης με την αστυνομία.
- Καταγράψτε το όνομα και τον αριθμό του σήματος του αξιωματικού και τεκμηριώστε ότι έγινε αστυνομική αναφορά.
- Ενημερώστε την ασθενή ότι δικαιούται να λάβει αντίγραφο της ιατρικής έκθεσης.
- Σε περίπτωση τραυματισμού με μαχαίρι ή πυροβόλο όπλο, πρέπει να ειδοποιηθούν οι αρχές, ανεξάρτητα από το εάν το θύμα επιδιώκει τη δίωξη.

IV ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Η λεπτομέρεια και ακρίβεια είναι πολύ σημαντική

- α) λήψη φωτογραφιών των τραυματισμών που είναι εμφανείς ή υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν προκύψει από ενδοοικογενειακή/ενδοσυντροφική βία, με τη σύμφωνη γνώμη της ασθενούς.
- β) η χρήση ενός χάρτη σώματος (βλ. παράρτημα), που να περιγράφει σε ποιο σημείο παρατηρήθηκε ο τραυματισμός,
- γ) η επακριβής καταγραφή της μαρτυρίας της ασθενούς εντός εισαγωγικών ή η χρήση φράσεων όπως «η ασθενής δηλώνει» ή «η ασθενής αναφέρει».
- δ) η αποφυγή φράσεων όπως «η ασθενής ισχυρίζεται» ή «η ασθενής επικαλείται», που υποδηλώνει αμφιβολία σχετικά με την αξιοπιστία της ασθενούς,
- ε) εάν οι παρατηρήσεις του/της κλινικού γιατρού έρχονται σε αντιπαράθεση με τις δηλώσεις της ασθενούς, ο/η γιατρός θα πρέπει να καταγράψει την αιτία της διαφοράς,
- στ) η περιγραφή του ατόμου που κακοποίησε την ασθενή να καταγράφεται εντός εισαγωγικών για να φαίνεται ως δήλωση,
- ζ) να αποφεύγεται η σύνοψη για την κακοποίηση της ασθενούς με χρήση συμπερασματικών όρων,

η) να περιγράφεται η συμπεριφορά της ασθενούς, υποδεικνύοντας το πότε κλαίει ή τρέμει ή φαίνεται ενοχλημένη, ή χαρούμενη,

θ) να γίνεται καταγραφή της ώρας και της ημέρας που η ασθενής εξετάζεται και, εάν είναι δυνατόν, να αναφέρεται πόσος χρόνος έχει παρέλθει από το συμβάν της κακοποίησης, χρησιμοποιώντας φράσεις, όπως «η ασθενής δηλώνει».

Το παρόν βασίζεται σε ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των πρακτικών που ακολουθούνται σε χώρες του εξωτερικού, αναφορικά με την διαχείριση των περιπτώσεων έμφυλης βίας από το Σύστημα Υγείας

- Πρόγραμμα DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Συστάσεις για την Πρόληψη και την Διαχείριση της Έμφυλης Βίας, 2014,
- Report submitted by Iceland pursuant to Article 68, paragraph 1 of the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence (GREVIO),2021
- Warm Springs health and wellness Guidelines for Clinical Assessment and Intervention on Domestic Violence – Guidelines for Clinical Assessment and Intervention

Παράρτημα

Εκτίμηση και Παρέμβαση της Ενδοοικογενειακής Βίας

Όνοματεπώνυμο ασθενή _____

Ημερομηνία _____ ώρα _____ Ημερομηνία επίθεσης _____ ώρα _____

Όνομα φερόμενου επιτιθέμενου ατόμου _____

Σχέση με ασθενή _____

Ιστορικό οξέων συμβάντων (Χρησιμοποιήστε τα λόγια των ασθενών, όποτε είναι δυνατόν να είστε λεπτομερείς)

Όνόματα και ηλικίες όλων των παιδιών που βρίσκονταν στο σπίτι τη στιγμή της επίθεσης

Σχετικό ιστορικό (συμπεριλάβετε τη βία) Καταγράψτε τις σχετικές επισκέψεις στις Υπηρεσίες Υγείας ή κλινικές, νοσηλείες και τραυματισμούς. Καταγράψτε σχετικά ιατρικά ζητήματα (σύνδρομο χρόνιου πόνου, απόπειρες αυτοκτονίας, αλκοόλ, κατάχρηση ναρκωτικών κ.λπ.)

Αξιολογήστε την ασφάλεια και τις ανάγκες της ασθενούς

Ναι __ Όχι __ Είναι ο δράστης ακόμα στο σπίτι;

Ναι __ Όχι __ Φοβάται η ασθενής να πάει σπίτι;

Ναι __ Όχι __ Υπήρξαν απειλές για αυτοκτονία/ανθρωποκτονία;

Ναι __ Όχι __ Η επιθετικότητα έχει αυξηθεί ως προς τη συχνότητα ή/και την ένταση;

Ναι __ Όχι __ Υπάρχει όπλο στο σπίτι; Εάν ναι τι όπλο;

Ναι __ Όχι __ Θέλει η ασθενής να καταθέσει περιοριστικά μέτρα;

Ναι __ Όχι __ Εμπλέκονται αλκοόλ ή ναρκωτικά;

Ναι __ Όχι __ Χρειάζεται άμεση στέγη;

Ναι __ Όχι __ Έχει καλέσει για Βοήθεια σε γραμμή υποστήριξης θυμάτων π.χ.15900;

Ναι __ Όχι __ Έγινε αναφορά/καταγραφή ή καταγγελία/μήνυση στην Αστυνομία

Εάν ναι...

Στο σημείο της επίθεσης στο Αστυνομικό Τμήμα ή στο χώρο του Νοσοκομείου;

Ναι __ Όχι __ Δόθηκε αντίγραφο ιατρικής έκθεσης/γνωμάτευσης στον/στη αξιωματικό;

Ναι __ Όχι __ Φωτογραφήθηκε;

Ναι __ Όχι __ Δόθηκε έντυπο υλικό πληροφόρησης σε θέματα έμφυλης βίας;

Ναι __ Όχι __ Κλείσατε ραντεβού παρακολούθησης;

Ημερομηνία _____

Ναι __ Όχι __ Έγιναν παραπομπές;

Ναι __ Όχι __ Έχει τεκμηριωθεί η «Κακοποίηση» στην περίληψη υγείας;

Σημείωση φυσικής εξέτασης: Εάν περιλαμβάνεται σεξουαλική επίθεση, ακολουθήστε τα Πρωτόκολλα Σεξουαλικής Επίθεσης.

Περιγράψτε όλους τους τραυματισμούς, τη θέση, το μέγεθος και την αιτία σύμφωνα με την αναφορά της ασθενούς. Με τη γραπτή συγκατάθεση της ασθενούς φωτογραφίστε την, συμπεριλάβετε τουλάχιστον μία φωτογραφία προσώπου για ταυτοποίηση και φωτογράφιση όλων των πληγών. Για μώλωπες, πληγές κλπ. τοποθετήστε έναν χάρακα στη φωτογραφία για μέτρο σύγκρισης.

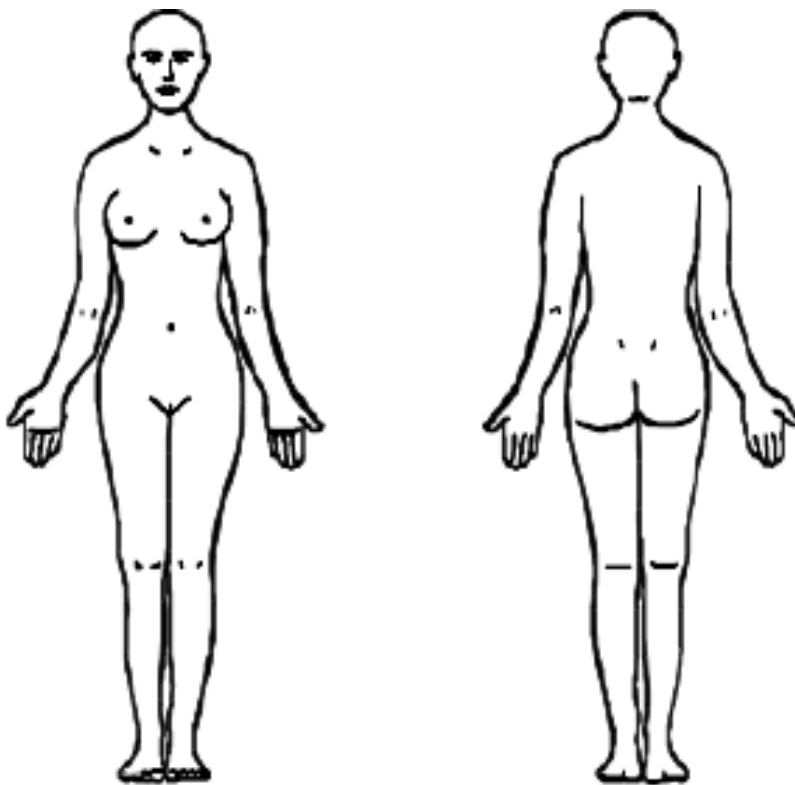

Περιοχή	Μώλωπες	Τρίψιμο	Αιμορραγία	Κάταγμα	Απώλεια λειτουργίας	Επώδυνες περιοχές
Χέρια						
Αυτιά						
Μάγουλα						
Κεφάλι						
Στόμα						
Λαιμός						
Ωμοι						
Στήθος						
Κοιλιά						
Γεννητικά όργανα Οπίσθια						
Πόδια						

Υπογραφή Επαγγελματία _____

Ημερομηνία _____